

LAND
TIROL

Pričaj sa mnom i slušaj me!

12 uputa o tome kako našu
djecu možemo podržavati pri
učanju govora

Brošura za roditelje

0–5 godina

Bosnisch/Kroatisch/Serbische Ausgabe

Kako bi se garantiralo, da se svim onima, koji pričaju bosanski, hrvatski, crnogorsko i srpski jezik može dati mogućnost korištenja ove brošure, tekst je preveden na bosanski/hrvatski/srpski jezik. Ni u kom slučaju nije intendirano političko ili lično izdvajanje.

Impresum

Vlasnici, nakladnici, izdavači: Ured pokrajinske vlade Tirola, Odjel za osnovno obrazovanje i ravnateljstvo za opće obrazovanje i obrazovanje za Tirol

Sadržajne osnove: Elisabeth Allgäuer-Hackl, Gerlinde Sammer, Elizabet Hintner

Tekst: Elisabeth Allgäuer-Hackl, Lidwina Boso

Redakcija: Eva Grabherr (okay. zusammen leben), Johann Gstir (Ured pokrajinske vlade Tirola, Odjel društvo i rad – raznolikosti), Nicola Köfler (Grad Innsbruck)

Prijevod: Amir Nuhić, Elmar Hasović, Ružica Grgić, Marina Grubišić

Grafički dizajn: Birgit Raitmayr | pixlerei.at

Foto kredit: Land Tirol/Die Fotografen, pexels.com, shutterstock.com

Štampa: Alpina Druck GmbH, Innsbruck

1. Naklada 2010 | 2. Naklada 2016 | 3. Naklada 2018 | 4. Naklada 2022

© okay. zusammen leben / Projektstelle für Zuwanderung und Integration (Verein Aktion Mitarbeit), Dornbirn (Austrija), Stufeni/Novembar 2008

Osnovni sadržaj ove brošure nastao je 2008. godine u okviru programa „mehr Sprache. Frühe Sprachförderung und Mehrsprachigkeit – eine Herausforderung für Familien und Institutionen der frühen Bildung“ / „više jezika. Rano poticanje jezika i višejezičnosti – Izazov za porodice i institucije ranog obrazovanja“ po nalogu pokrajine Vorarlberg.

Informacije o programu: www.okay-line.at

Informacija:

Amt der Tiroler Landesregierung, Abteilung Elementarbildung und allgemeines Bildungswesen (Ured Tirolske zemaljske vlade, Odjel za osnovno obrazovanje i opće obrazovanje)

Heiliggeiststraße 7–9, 6020 Innsbruck

Tel. br. +43 (0) 512/508-7742

E-Mail: elementar.bildung@tirol.gv.at

Internet: <https://www.tirol.gv.at/bildung/elementarbildung>

Bildungsdirektion für Tirol (Direkcija za obrazovanje za Tirol)

Heiliggeiststraße 7–9, 6020 Innsbruck

Tel. br. +43 (0) 512/9012- 0

E-Mail: office@bildung-tirol.gv.at

Internet: <https://bildung-tirol.gv.at>

Dragi roditelji!

Cornelia Hagele

Kako je uzbudljivo kada mala djeca počnu govoriti svoje prve riječi, voditi "razgovor" i komunicirati jezikom. Rane godine značajno su razdoblje za obrazovanje i razvoj jezika čoveka. Naravno, roditelji žele podržati svoju djecu u tome. Brošura „Pričaj sa mnom i slušaj me!“ pratilac je u kom možete pronaći dragocjene savjete o tome kako djeca mogu koristiti jedan, dva ili čak više jezika. Jer sposobnost vladanja jezicima jedan je od odlučujućih čimbenika za život u našem društvu i važna osnova za kasniju profesionalnu karijeru.

Pratiti djecu dok uče govoriti je obogaćenje za Vas i Vašu djecu i velika je zabava. U ovoj brošuri pronaći ćete prijedloge, podijeljene prema dobi djeteta, o tome kako možete promicati jezični razvoj Vašeg djeteta na svjestan i pažljiv način.

Želimo Vam puno sretnih satu s Vašim djetetom i sve najbolje.

Pokrajinska vijećnica Cornelia Hagele
Pokrajinska vijećnica Eva Pawlata

Eva Pawlata

Da li ste znali da...

**...već u trudnoći možete poticati jezični razvoj
Vašeg djeteta?**

1. *Halo,
vi mene ne možete
vidjeti,
ali ja vas mogu čuti!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Već nakon četvrtog mjeseca trudnoće dijete počinje opažati glasove; pogotovo glas majke.
- Melodija maternjeg jezika djetetu je usađena već prije rođenja. Muzika i zvukovi utiču na dijete još dok je u stomaku.
- U prvih nekoliko godina roditelji su upravo najvažniji jezični uzori djetetu. Tako da je važno, već u toku trudnoće razmisliti o jeziku, ili možda čak i jezicima, na kojima roditelji sa djetetom misle govoriti.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Pričajte djetetu već tokom trudnoće o Vašem svijetu. Pričajte mu o stvarima koje su važne za Vas.
- Kada se radi o odluci na kojem jeziku (ili na kojim jezicima) sa djetetom želite pričati kod kuće, obratite pažnju na slijedeća razmišljanja:
- Pričajte s Vašim djetetom na onom jeziku koji najbolje govorite i kojim najbolje vladate. Na tom jeziku Vašem djetetu možete proslijediti najveće jezično blago. Na taj način ćete stvoriti dobru osnovu za učenje svih drugih jezika koje će Vaše dijete još učiti u životu.
- Govorite li Vi kao roditelji više različitih jezika, onda je to dobra početna situacija za Vaše dijete. Tada svaki od roditelja može govoriti sa djetetom onaj jezik koji najbolje zna. Na taj način Vaše dijete dobija dva dobra primjera na dva različita jezika.
- Za koji god porodični jezik se odlučite, veoma je važno da Vaše dijete nauči i njemački jezik. Da bi se ono ovdje dobro osjećalo, da bi se moglo sprijateljiti sa drugom djecom i da bi dobilo šansu za solidno obrazovanje, potrebno mu je dobro poznavanje njemačkog jezika.
- Vaše je dijete u stanju dobro naučiti njemački jezik i onda kada Vi kod kuće svakodne-vno s njim govorite na nekom drugom jeziku.

Da li ste znali da...

...Vaše dijete najviše može naučiti kada Vi s njim pričate na jeziku, koji Vama najbolje leži?

2. *Mamin jezik je okej!*
– Tatin jezik je okej!

Šta na to kažu stručnjaci?

- Dobra emocionalna veza je važna podloga za opšti i jezični razvoj djeteta. Dijete je u stanju osjetiti ako se roditelji ne osjećaju sigurno i slobodno u jeziku kojim s njim govore.
- Što bolje roditelji govore jezik koji prosljeđuju, to je bolje i za jezični razvoj djeteta.
- Vladanje maternjim jezikom je najbolja osnova za učenje drugih jezika. Svaki jezik sadrži znanje koje mi prosljeđujemo djeci putem govora..

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Pričajte sa Vašim djetetom onaj jezik ili dijalekt kojim najbolje vladate.
- Razgovarajte s Vašim djetetom i dajte mu dovoljno vremena da i samo priča.
- Priče, pjesme ili dječje igre iz Vaše domovine govore Vašem djetetu i nešto o Vama i Vašem porijeklu. To je važno jer su djeci potrebni i ti korijeni.
- Otvorite Vašem djetetu pozitivni pristup i drugim jezicima. Budite dobar primjer! Ako Vi imate pozitivan stav prema jezicima, učenju drugih jezika i njegovanju Vašeg i njemačkog jezika, onda će to prijeći i na Vaše dijete.

Da li ste znali da...

...je samopouzdanje najbolja osnova za jezični razvoj Vašeg djeteta?

3. *Ja sam vrijedan ljubavi
ovakav kakav jesam!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Djetetu je za razvoj kao i za učenje jezika potrebna pažnja roditelja. Ono mora osjetiti da je voljeno i prihvaćeno da bi moglo razviti samopouzdanje. Ta energija je ključna za njegov razvoj.
- Djetetu je potrebna i sigurnost. Dijete treba znati zašto roditelji u određenom trenu-tku nemaju vremena za njega, zašto ga ne mogu saslušati i kad će opet moći dobiti potrebnu pažnju. Ono želi znati zašto se nešto mora ili zbog čega nešto nije moguće.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Svakodnevnicu pruža mnogo mogućnosti da se popriča sa djetetom i da mu se omogući učešće u razgovorima. Trebali bi ste s tim početi već od prvog dana života.
- Pričajte djetetu šta trenutno s njim radite. Reagirajte na njegove glasove i pokažite mu da se pri tom radujete.
- Nemojte dijete držati u nedoumici. To mu uzima sigurnost. Držite se onoga što ste mu obećali.
- Saslušajte svoje dijete i pažljivo poslušajte šta Vam želi ispričati. Dopustite mu da ispriča do kraja i ne prekidajte ga.

Da li ste znali da...

...za djecu nije preveliko opterećenje ako odrastaju sa dva ili više jezika?

4. *U mojoj glavi mjesta imaju i više od dva jezika!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Djeca mogu bez problema odrastati sa dva ili više jezika – Milioni djece žive u zemljama u kojima se svakodnevno koristi više jezika. To ne smeta razvoju djeteta.
- Naime, djeca koja odrastaju sa više jezika ne razvijaju se drugačije od djece koja odrastaju sa jednim jezikom. Neko dijete počinje ranije govoriti, a neko kasnije. Neko govori mnogo, a neko malo.
- Jezični razvoj djeteta je dinamičan. Ono je stalno u pokretu, uči novo i integrira staro. Miješanje jezika je dio tog razvoja.
- Pozornost i razgovor sa doktorom ili doktoricom, ekspertom ili eksperticom, preporučuje se samo u slučaju ako dijete duže vrijeme ne napreduje ili ako prestane govoriti.
- Odrastaju li djeca sa više od jednog jezika, onda im je potrebna svjesna podrška u svim jezicima. Roditelji mogu na potpuno različite načine doprinijeti da dijete u tome uspije.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Vi odgajate dijete na Vašem materinjem jeziku, na primjer: turskom, bo-sanskom/hrvatskom/srpskom, kurdskom, ruskom, španskom... , a jezik okoline je njemački?
- Onda sami pričajte mnogo na Vašem jeziku sa djetetom. Ali isto tako njegujte i kontakte sa porodicama u susjedstvu u kojima se govori njemački. Podržavajte Vaše dijete pri sklapanju prijateljstava sa djecom koja govore njemački. Dopustite da Vaše dijete ide u grupu za igranje (Spielgruppe) ili u vrtić (Kindergarten). To ubrzava njegov razvoj. Što ranije dođe u kontakt sa djecom koja govore njemački jezik, to će brže i lakše biti u stanju naučiti drugi jezik.
- Vi kao roditelji vrlo dobro vladate sa oba jezika? Onda dijete ima mogućnost naučiti jedan „mamin jezik“ i jedan „tatin jezik“. Obratite pažnju na jasna jezična pravila. To je naročito važno za malu djecu. Mama govori s njim na „maminom jeziku“, a tata na „tatinom jeziku“. Na taj način dijete može povezati određeni jezik sa određenom osobom. To mu pomaže pri strukturiranju jezika u glavi.
- (Primjena jezika se može urediti i po situacijama: U svakodnevnicu se govori jedan jezik, a uz večeru, kada se rade domaći zadaci ili isto tako uz „priču za laku noć“ drugi jezik. Ovaj način se zove „stvaranje jezičnih ostrva“).
- Odrasta li Vaše dijete s jednim, dva ili tri različita jezika, važno je slijedeće: Pričajte mnogo s Vašim djetetom, budite dobri i strpljivi slušaoci!

Da li ste znali da...

...su samo djeca koja dobro čuju u stanju i dobro naučiti pričati?

Da li ste osim toga znali da beba brže reaguje kada joj se priča u visokim tonovima?

**5. *Pričaj sa mnom
i slušaj me!***

Šta na to kažu stručnjaci?

- Dobar sluh je jedan od preduslova za dobro pričanje. Jedna zdrava beba bi nakon šest mjeseci trebala sve više gugutati, imitirati glasove, inače bi se trebao kontrolirati sluh.
- I bebe sa oštećenim sluhom u prvim mjesecima nakon rođenja puštaju glasove, ali poslije sve više zanimljaju.
- Obračanje sa malo povišenim tonom povećava pažnju bebe. Na taj način je već veoma rano moguće izmamiti osmijeh na licu bebe.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Posmatrajte Vaše dijete pogotovo nakon šestog mjeseca života. Da li reaguje na zvuke? Okreće li glavu kada ga zovete?
- Satovi igračke i zvečke su naročito pogodne za buđenje pažnje djeteta.
- Pričajte često o svemu i svačemu s Vašim djetetom.
- Imitirajte glasove i gugutanje Vaše bebe. Pričajte već maloj bebi šta tre-nutno radite s njom. Djeca svih uzrasta obožavaju pjevanje i rimovane stihove.
- Idite pogotovo nakon upale ušiju bebe ili malog djeteta na kontrolu u savjetovalište za roditelje (Elternberatung) u Vašoj opštini ili kod Vašeg doktora ili doktorice.

Da li ste znali da...

...se jezik uči svim čulima? Nije važno samo čuti nego i dodirnuti, vidjeti, iskusiti, uzeti u ruku, ...

6. *Ja ću to
uraditi sam!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Čuti, vidjeti, dodirnuti, pokrenuti, shvatiti, osjetiti pokret, doživjeti silu zemljine teže i mnogo toga više, pomažu bebi shvatiti svijet oko sebe. Ona na taj način razvija svoje emocionalne, duševne i socijalne sposobnosti, pa tako i jezik.
- Vaša beba razumije šta znači "glatko" ili "hrapavo" kada smije dodirnuti predmete. "Slatko" ili "kiselo" uči onda kada smije probati hranu. Ivice i čoškove može procijeniti kada počne puzati. Na taj način se u njenoj glavi stvaraju misaoni koncepti koji odgovaraju riječima.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Uzmite Vaše dijete često u naručje i dajte mu da osjeti dodire kao nešto prijatno.
- Pustite Vašu bebu da dodiruje predmete, da ih drži i pušta! Dajte joj nešto da grize! Dopustite da što više sama sazna!
- Kada malo poraste, dopustite Vašem djetetu da isproba što više radnji: puzati kod kuće, na igralištu (Spielplatz) ili u vrtu, igrati se pijeskom i vodom, vikati i pjevati, pomagati kod kuhanja, postavljati stol, prekopavati zemlju u vrtu, saditi biljke.

Da li ste znali da...

...postoji veza između kretanja, igre, zdrave ishrane, zdravih zuba bez karijesa i jezičnog razvoja djeteta?

7. *Ja mogu više
nego što vi mislite!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Djeci su potrebna iskustva u igri i kretanju. Unaprijediti jezik znači – omogućiti djetetu mnogo kretanja. Ono treba skakati, cupkati, hodati, trčati, plesati, ... smjeti. Jezik i kretanje pripadaju zajedno.
- Ako kretanje djeteta pri igranju, posebno fina motorika prstiju, postanu vještije, onda će i pokreti usta i jezika biti tačniji.
- Ispravan položaj zuba važan je da bi dijete naučilo pravilno govoriti. Dobro razumljiv izgovor je dio dobrog poznavanja jezika.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Pustite Vaše dijete da balansira na niskim zidovima, da jede prstima, da pije na slamčicu, da puše u pahuljice vate Idite često na igralište (Spielplatz) i u prirodu. Izradite nešto s Vašim djetetom i pustite ga da rukuje makazama. Ako ste Vi prisutni ne može mu se ništa desiti. Ono pri tome uči tačne pokrete i može razvijati svoju maštu.
- Rijetko koristite dudu i obratite pažnju da se poslije 2. godine starosti odvikne. Predugo korištenje stvara negativne posljedice u dječijem razvoju govora i formiranja zubi.
- Zdrava ishrana i nešto za “žvakanje” između zuba su važni.
- Vaše dijete ne bi trebalo piti zaslađene ili slatke napitke. Dodatak šećera u soku ili čaju škodi organizmu i zubima. Koristite vodu ili ohlađeni čaj bez ikakvog dodatka!

Da li ste znali da...

...svakodnevno zajedničko pričanje i igranje donosi ogroman napredak u razvoju jezika?

8. *Hoćeš li se
igrati sa mnom?*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Uživajte u zabavi, igri i pričanju sa Vašim djetetom. Kao nuspojava tih radnji razvijaju se strukture u mozgu Vašeg djeteta koje su odlučujuće za razvoj jezika i kasnije učenje u školi.
- Redovno slušanje i pričanje jednog ili više jezika pomaže djetetu prepoznati pravila tih jezika. Tako dijete može učiti riječi, otkrivati gramatiku jezika i učiti ispravan način komuniciranja s drugima. Ono u svakom jeziku treba mnogo "hrane" i trebalo bi dakle imati mnogo mogućnosti za slušanje i pričanje.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Prilagodite se kod pričanja i igranja nivou Vašeg djeteta. Pričajte direktno s Vašim djetetom – najmanje jednu četvrtinu sata dnevno!
- Pričajte s njim također i pri svakodnevnim aktivnostima – npr. kad svlači obuću ili jaknu, navlači rukavice, dobija čaj, ide u krevet, ... Samo uputstva i naredbe je premalo!
- Koristite raznolik jezik. Tako Vaše dijete može proširiti svoje jezično blago. (Na primjer, ako koristite različite riječi za isti sadržaj: lijepo, krasno, fino, ...)
- Rime i pjesme su za djecu svih uzrasta odličan izvor za razvoj njihovog jezičnog blaga. Ako se ne možete sjetiti rima i pjesama iz Vaše mladosti upitajte Vaše roditelje ili starije članove porodice ili pročitajte u nekoj knjizi. Ili izmislite sopstvene rime i pjesme.

Da li ste znali da...

...dijete ne treba stalno ispravljati i zahtijevati od njega da ponavlja izrečeno?

9. *Želim ti
nešto ispričati!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Jako je važno da pažljivo slušate kada Vam Vaše dijete želi nešto ispričati.
- Ispravljanje sputava radost pri govorenju. "Ispraviti i ponoviti" je djelotvornija tehnika.
- Djeca ne pokazuju uvijek šta mogu.
- Često razumiju već mnogo, ali govore malo. Djeca trebaju vremena kao što sjeme treba vremena da proklija.
- Kada djeca odrastaju uz dva jezika, onda se jedan jezik može razviti bolje, a drugi slabije. To se u toku života može opet promijeniti, zavisno od toga šta je upravo važno u jednoj životnoj fazi i sa kojim jezikom su povezani doživljaji. Tako se na primjer kod dvojezične djece može desiti da maternji jezik donekle bude potisnut u pozadinu ako djeca posjećuju vrtić (Kindergarten) u kojem se govori njemački i ako im prijatelji koji govore njemački postanu važni.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Slušajte Vaše dijete pažljivo!
- Ako Vaše dijete nešto izgovori pogrešno, ponovite riječ ili rečenicu "onako uzgred" u ispravnoj formi. Nemojte ga prisiljavati na ispravno ponavljanje.
- Ostanite mirni ako dijete novu riječ ne koristi odmah.
- Imajte strpljenja! Govorite s djetetom na Vašem jeziku čak i ako Vam ono odgovara na drugom jeziku. Ako dijete odrasta uz dva jezika može se naime desiti da ono jedan od ta dva jezika nekad i na duže vrijeme ne želi aktivno primjenjivati.
- Ako Vam je dijete u jednoj takvoj fazi, onda nemojte vršiti pritisak na njega nego mu stvarajte mogućnosti da oba jezika može koristiti aktivno. Tako postupate ispravno.

Da li ste znali da...

...su čitanje i pričanje o istom veoma važni oblici poticanja jezika i da to Vaše dijete dobro priprema za školu?

10. *Hoćeš li mi
danas nastaviti čitati
priču?*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Naučna istraživanja pokazuju da čitanje već u prvim godinama života pozitivno djeluje na jezični razvoj djeteta.
- Čitanje i pričanje obogaćuju jezično blago djeteta. Oni stvaraju dobru osnovu za čitanje i pisanje jer je pisani jezik drukčiji od govornog jezika i Vaše dijete kroz čitanje spoznaje i uči pisani jezik.
- Djeca koja znaju slušati i prepričavati priče nauče pri tom dosta toga što im kasnije bude od koristi u školi: na primjer znati slušati, koncentrisati se, sjetiti se događaja, novih riječi, novi uzoraka rečenica i puno toga više.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Čitajte Vašem djetetu iz slikovnica i zbirki pripovjedaka – svaki dan ponešto; na kojima Vi kod na jeziku tj. Jezicima, na kojima Vi kod kuće pričate sa Vašim djetetom.
- U mnogobrojnim bibliotekama u Tirolu već možete posuditi slikovnice i zbirke pripovjedaka na različitim jezicima. Raspitajte se u biblioteci u mjestu gdje stanujete da li imaju knjige na Vašem maternjem jeziku.
- Djeca vole rituale! Vaše dijete također. Priča za laku noć može postati ritual. Djeca vole iznova slušati istu priču sve dok ne mogu tačno razumjeti i prepričati. Pomozite Vašem djetetu da prepriča priču: na primjer kroz motivirajuća pitanja.
- Čak i ako Vaš njemački još nije jako dobar, možda ipak već možete čitati Vašem djetetu iz slikovnica na njemačkom jeziku.
- Djed i baka i drugi ljudi od povjerenja također su dobri slušaoci i pripovjedači priča.

Da li ste znali da...

...djeca najbolje uče u igri i zajedničkom radu, a ne gledajući televiziju ili ispred kompjutera?

11. *Televizija? Ne hvala!
Mnogo je ljepše kad
se tata i mama igraju
sa mnom...!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Da bi naučila jezik djeca ne moraju samo čuti izgovorene glasove, već i razumijeti izgovoreno: viđeno shvatiti (“opipati”).
- Dijete uči govoriti samo u direktnom kontaktu sa drugim ljudima: s ocem i majkom, sa braćom i sestrama, u velikoj porodici i kasnije s prijateljicama i prijateljima.
- Preporučuju se dobri dječji filmovi koji se gledaju zajedno s roditeljima. Višesatno gledanje televizije ili igranje na kompjuteru su štetni. Tako djeca malo uče.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Pustite Vaše dijete da sudjeluje u svakodnevnim dešavanjima. Dajte mu mogućnost da nove riječi “shvati” rukama. Pomagati kad se kuha i peče, igrati se s vodom, pijeskom, kamenjem ili plastelinom puno je bolje za razvoj djeteta nego gledanje televizije.
- Ako Vaše dijete gleda televiziju, onda biste Vi trebali izabrati film i o tome šta se dešava u filmu govoriti sa djetetom. Tako će dijete bolje razumijeti i dodatno učiti nove riječi.
- U bibliotekama možete iznajmiti mnogo dobrih igara. To je jeftino i time ćete Vašem djetetu pružiti promjenu i dati mu nove podsticaje.

Da li ste znali da...

...djeca mogu jako dobro naučiti njemački ako u ranoj dobi imaju prijateljicu ili prijatelja koji govore ovaj jezik ili se sastaju u grupi za igranje (Spielgruppe) ili idu u vrtić (Kindergarten)?

12. *Želim biti i
sa drugom djecom!*

Šta na to kažu stručnjaci?

- Dobro poznavanje njemačkog jezika važno je za Vaše dijete: za njegov život u Au-striji, za njegovu dobrobit u školi i dobre mogućnosti u radnom svijetu.
- Da bi dobro naučilo njemački, Vašem djetetu su potrebne raznolike mogućnosti da sluša i govori ovaj jezik i dobra motivacija za to. Prijateljice i prijatelji koji dobro govore ovaj jezik su jako dobra motivacija.
- Redovno sastajanje u grupi za igranje (Spielgruppe) ili posjećivanje vrtića (Kindergarten) od treće godine života daju djetetu vremena da do polaska u školu učvrsti njemački jezik i pripremi se na izazove u školi. Čak i ako Vaš porodični jezik nije njemački, Vaše dijete ovaj jezik može vrlo dobro naučiti ako iskoristi date prilike.

Savjeti za svakodnevnicu

Šta Vi konkretno možete učiniti za Vaše dijete!

- Podržite Vaše dijete ako želi posjetiti ili pozvati k sebi prijateljice i prijatelje. Jezike koji su im važni u svakodnevnicu djeca obično uče jako brzo.
- Prijavite Vaše dijete već od dvije i pol ili tri godine u dječju grupu za igranje (Kinderspielgruppe) ili u vrtić (Kindergarten). U ovoj dobi djeca su često dovoljno zrela za to i raduju se novim prijateljicama i prijateljima kao i igrama i aktivnostima sa drugom djecom.
- Moguće je još ranije posjećivanje neke od institucija za brigu o djeci ako se Vi iz poslovnih razloga ili pedagoških premissljanja na to odlučite.
- Ako kod kuće sa djetetom ne govorite njemački nego neki drugi jezik, Vi ga kroz igru ipak možete pripremiti na njemački kao novi jezik koji će dijete upoznati u grupi za igranje (Spielgruppe) ili u vrtiću (Kindergarten). Pričajte s njim o tome, učinite ga radoznalim, naučite ga osnovnim pojmovima koji mu mogu biti korisni u njegovom novom okruženju.
- Dajte djetetu do znanja da je to predivno ako zna govoriti više jezika.

Šta Vam još važno želimo reći, kada vaše dijete krene u školu:

Jezici u koje ne investiramo se zaborave.

Da ga ne bi zaboravili, jezik moramo njegovati i koristiti.

- Kada Vaše dijete pođe u vrtić (Kindergarten), a onda kasnije i u školu, njemački će mu biti jedan vrlo važan jezik. Za to su mu potrebni Vaša pomoć i podrška. Ali ne zaboravite njegovati i jezik na kojem je dijete odraslo, maternji ili porodični jezik.
- U školi je nastava na materinjem jeziku dobra mogućnost za daljnji razvoj prvog jezika. Raspitajte se o tome i prijavite Vaše dijete.
- Motivirajte Vaše dijete da puno čita – na njemačkom i na drugim jezicima.
- Jezik je blago – svaki jezik. Vrijednost raste što bolje je razvijen i njegovan. Dobro vladanje jezicima danas odlučuje o poziciji čovjeka u radnom svijetu i društvu.
- Polazak u školu je važan korak za Vaše dijete na putu u samostalnost. Pružite Vašem djetetu osjećaj da ste dostupni i da može na Vas računati kada mu je potreban razgovor.
- Dozvolite mu po mogućnosti da postupa slobodno uz potrebnu sigurnost.
- Dopustite djetetu da se brine o zadacima koje može samo obaviti. Budite strpljivi dok se presvlači, samo veže vezice na obući ili priprema svoju torbu za kupanje. Ohrabrujte svoje dijete da postupa samostalno!
- Omogućite Vašem djetetu prije polaska u školu druženje i igranje sa drugom djecom. Pridržavanje pravila te uzimanje obzira prema drugima su važne osobine koje će Vašem djetetu biti nužno potrebne u školi.
- Dopustite Vašem djetetu igru s različitim materijalom – s glinom, bojama, papirom, ze-mljom. Time se poboljšava sposobnost zapažanja Vašeg djeteta.
- Ukoliko Vaše dijete koristi lijevu ruku nemojte ga prisiljavati da koristi desnu ruku! Inače bi nastupile mnoge poteškoće u učenju.

Vaše dijete trenira pamćenje ako ...

- ...mu dajete manje naloge i zadatke
- ...se sa Vašim djetetom igrate, crtate, pišete i izrađujete rukotvorine
- ...Vašem djetetu omogućite kontakt sa različitim materijalima
- ...sa Vašim djetetom izmišljate priče i rime
- ...sa njime provodite vrijeme u prirodi

Institucije i ponude za savjetovanje i podršku roditelja u Tirolu

Familien- und Senioreninfo Tirol (Informacijski centar za porodice i za starije osobe Tirol)

Familien und Senioreninfo Tirol je ustanova pokrajine Tirol i "filijala" je odjela Društvo i rad – generacije. Ustanova je idealna kontaktna točka za obitelji i njihova široka pitanja. Tim savjetnika/ca ima odgovore na gotovo sva pitanja a ukoliko im ponestanu, Informacijski centar za porodice u svakom slučaju zna, tko Vam može dati odgovarajuće informacije tj. gdje možete naći Vašu kontakt osobu.

Boznerplatz 5 · 6020 Innsbruck
info@infoeck.at

Besplatni servisni telefon 0800 800 508

Stadt Innsbruck (Grad Innsbruck)

MA V – Amt für Kinder, Jugend und Generationen (Gradska uprava V – Služba za djecu, mlade i generacije)

Maria-Theresien-Straße 18 · 6020 Innsbruck
Tel. br. + 43 (0)512/5360 DW 4214 i 4218
post.kinder.jugendbetreuung@innsbruck.gv.at
www.innsbruck.at

Knjižnice/Biblioteke

Adrese i radno vrijeme biblioteka u Tirolu naći ćete na internet stranici Saveza biblioteka Austrije (Büchereiverband Österreich): www.bvoe.at

Mutter-Eltern-Beratung (Savjetovalište za majku i porodicu)

Tim savjetovališta za majku i porodicu pomaže roditeljima od početka u svim pitanjima o trudnoći, porođaju i životu s djetetom. Mutter-Eltern-Beratung dostupna je širom Tirola i nudi savjetovanje, pomoć i razmjenu iskustva o

- medicinskoj skrbi i brizi o bebama
- dojenju i hrani primjenjenoj uzrastu djeteta
- razvoju motornih sposobnosti i problemima sa spavanjem
- razvoju – unapređivanju – odgoju – te drugim pitanjima koja Vas muče!

An-der-Lan-Straße 43 · 6020 Innsbruck
Tel. br. + 43 (0)512/260135

Radno vrijeme: Ponedjeljak–Petak 8.00–12.00
mutter-eltern-beratung@tirol.gv.at

Gemeindeamt/Rathaus (Opštinski ured/Gradska vjećnica)

Informacije o brizi o djeci (Kinderbetreuung), grupama za igranje (Spielgruppen) i vrtićima (Kindergärten) u Vašem mjestu stanovanja pružaju Vam također Vaš Opštinski ured (Gemeindeamt) odnosno Gradska vjećnica (Rathaus).

